



**Euro-Latin American Parliamentary Assembly
Assemblée Parlementaire Euro-Latino Américaine
Asamblea Parlamentaria Euro-Latinoamericana
Assembleia Parlamentar Euro-Latino-Americana**



**EUROPEJSKO-LATYNOAMERYKAŃSKIE ZGROMADZENIE
PARLAMENTARNE**

Komisja Spraw Politycznych, Bezpieczeństwa i Praw Człowieka

13.12.2011

WERSJA TYMCZASOWA

WSTĘPNY PROJEKT REZOLUCJI

Walka z przemytem narkotyków i przestępczością zorganizowaną w Unii Europejskiej
i Ameryce Łacińskiej

Współsprawozdawca PE: Bogusław Sonik (PPE)
Współsprawozdawca AŁK: Sonia Escudero (Parlatino)

Walka z przemytem narkotyków i przestępczością zorganizowaną w Unii Europejskiej i Ameryce Łacińskiej

Europejsko-Latynoamerykańskie Zgromadzenie Parlamentarne,

- uwzględniając światowy raport na rok 2011 sporządzony przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC),
- uwzględniając oświadczenia z sześciu szczytów szefów państw lub rządów Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz Unii Europejskiej, które odbyły się w Rio de Janeiro (28–29 czerwca 1999 r.), Madrycie (17–18 maja 2002 r.), Guadalajarze (28–29 maja 2004 r.), Wiedniu (11–13 maja 2006 r.), Limie (15–17 maja 2008 r.) i w Madrycie (17–18 maja 2010 r.),
- uwzględniając plan działania (na lata 2010–2012), który został przyjęty na szczycie UE–AŁK w Madrycie w dniu 18 maja 2010 r.; uwzględniając deklaracje przyjęte w ramach konferencji międzyparlamentarnych między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami od lipca 1974 r. (konferencja w Bogocie) do maja 2005 r. (konferencja w Limie),
- uwzględniając mechanizm koordynacji i współpracy w zakresie narkotyków między UE a Ameryką Łacińską oraz Karaibami, a w szczególności deklarację z Puerto España, która została przyjęta na dziewiątym posiedzeniu wysokiego szczebla (22 i 23 maja 2007 r.), deklarację z Quito, która została przyjęta na jedenastym posiedzeniu wysokiego szczebla (27 maja 2009 r.), oraz deklarację z Madrytu, która została przyjęta na dwunastym posiedzeniu wysokiego szczebla (27 kwietnia 2010 r.),
- uwzględniając program współpracy między Ameryką Łacińską i Unią Europejską w dziedzinie polityki narkotykowej (COPOLAD), którego celem jest osiągnięcie większej spójności, równowagi i wpływu strategii politycznych w tym zakresie,
- uwzględniając projekt PRELAC (zwalczanie nielegalnego handlu prekursorami narkotyków w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach),
- uwzględniając plan działania Unii Europejskiej w zakresie narkotyków na lata 2009–2012,
- uwzględniając roczne sprawozdanie o stanie problemu narkotyków w Europie (2010 r.) Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA),
- uwzględniając raport w sprawie narkotyków wydany przez Światową Komisję ds. Polityki Narkotykowej z czerwca 2011 r.,
- uwzględniając debaty Komisji Spraw Politycznych, Bezpieczeństwa i Praw Człowieka Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EUROLAT) na temat problemu narkotyków na świecie, przeprowadzone w dniach 4 i 5 listopada 2010 r. w Cuenca (Republika Ekwadoru) oraz 17 i 18 maja 2011 r. w Montevideo (Wschodnia Republika Urugwaju),
- uwzględniając dokument roboczy w sprawie walki z przemytem narkotyków i przestępczością zorganizowaną w Unii Europejskiej i Ameryce Łacińskiej przedstawiony Komisji Spraw Politycznych, Bezpieczeństwa i Praw Człowieka

Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego przez posła do Parlamentu Europejskiego Bogusława Sonika,

- uwzględniając dokument roboczy w sprawie walki z przemytem narkotyków i przestępczością zorganizowaną w Unii Europejskiej i Ameryce Łacińskiej przedstawiony Komisji Spraw Politycznych, Bezpieczeństwa i Praw Człowieka Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego przez senator Sonię Escudero,
- A. mając na uwadze, że głównym celem globalnej polityki w sprawie środków odurzających powinno być „zdrowie, bezpieczeństwo publiczne i prywatne oraz dobrobyt ludzkości”;
- B. mając na uwadze, że kwestia nielegalnych narkotyków stanowi złożony problem dręczący ludzkość od 50 lat i łączący w sobie zagadnienia z zakresu zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, co skutkuje licznymi przestępstwami i ogromną liczbą ofiar śmiertelnych związanych z handlem narkotykami oraz jego powiązaniem z innymi rodzajami nielegalnej działalności, przez co problem ten wymaga wielowymiarowego i interdyscyplinarnego podejścia politycznego;
- C. mając na uwadze, że handel narkotykami opiera się na wysokiej rentowności tego procederu, szczególnie dla pośredników działających na dużą skalę, którzy wykorzystują zarówno niską elastyczność przemycanego produktu, jak i jego zdolność do uzależniania; mając przy tym na uwadze, że obieg nielegalnych narkotyków odzwierciedla klasyczny wzór asymetrycznych stosunków między państwami;
- D. mając na uwadze, że przestępstwa związane z handlem narkotykami i przestępczością zorganizowaną stanowią poważny problem dla porządku publicznego na świecie. Faktycznie przestępczość zorganizowana otwarcie rzuca wyzwanie władzom, ponieważ czasami przenika sfery działalności państwowej przekształcając je w sojuszników działalności przestępczej. Generuje to trudne do określenia nasilenie przemocy, pociąga za sobą konieczność zwiększenia wydatków na bezpieczeństwo, przyczynia się do podnoszenia kosztów produkcji, zniechęca do realizacji projektów, które mogłyby tworzyć miejsca pracy i zwiększać dobrobyt społeczeństwa, a także odstrasza inwestycje zagraniczne;
- E. mając na uwadze istniejące powiązania pomiędzy zabójstwami, obrotem bronią palną, handlem ludźmi a handlem narkotykami, ponieważ biznes narkotykowy finansuje zakup broni, która jest wykorzystywana w wojnach organizacji przestępczych i gangów pragnących przejąć kontrolę nad poszczególnymi obszarami i handlem, a często również wspiera organizacje terrorystyczne;
- F. mając na uwadze, że światowa działalność przestępcza zmienia międzynarodową przestępczość zorganizowaną poprzez odwracanie zasad gry, tworzenie nowych podmiotów i zmienianie konfiguracji dostępu i dostępności władzy w międzynarodowej polityce i gospodarce, przy czym coraz większą rolę odgrywają sieci osób silnie zmotywowanych wysoką rentownością, niezwiązanych z żadnym konkretnym krajem, którym globalizacja ułatwia działanie;
- G. mając na uwadze, że liberalizacja granic, będąca skutkiem regionalizacji i globalizacji, często przynosi niezamierzony skutek w postaci umiędzynaradawiania się zagrożeń

związanych z przestępstwami, takimi jak pranie pieniędzy oraz przepływ nielegalnych narkotyków i nielegalnych pieniędzy, które powiązane są z różnorodną działalnością gospodarczą łączącą w sobie działalność nielegalną i legalną, dzięki czemu może ona finansować działalność polityczną;

- H. mając na uwadze, że w dalszym ciągu to ubóstwo i wykluczenie społeczne w połączeniu ze zjawiskiem szybkiego osiągania korzyści popycha wiele osób do udziału w lukratywnym handlu narkotykami;
- I. mając na uwadze, że w handel narkotykami coraz częściej zamieszane są kobiety, które z powodu ubóstwa próbują poprawić swoją sytuację społeczno-ekonomiczną poprzez przemyt i handel detaliczny, przy czym stanowią one najsłabsze ogniwo w łańcuchu, co potwierdza fakt, iż 60% kobiet osadzonych w latynoamerykańskich więzieniach jest oskarżonych o „detaliczny handel narkotykami”;
- J. mając na uwadze, że handel narkotykami jest przestępstwem, które przekracza granice państw, i dlatego żaden kraj nie może go rozwiązać tylko i wyłącznie za pomocą polityki krajowej lub izolacjonistycznej; wręcz przeciwnie: aby rozwiązać ten problem, konieczna jest międzynarodowa polityczna, policyjna i sądowa;
- K. mając na uwadze, że tradycyjne strategie walki z handlem narkotykami przechodzące od podejścia opartego na zakazach do podejścia opartego na redukcji szkód nie zawsze przynosiły oczekiwane skutki i że z tego względu konieczne jest opracowanie nowych, kreatywnych rozwiązań;
- L. mając na uwadze, że efekty stosowania tych strategii nie zawsze były zgodne z oczekiwaniami: powierzchnia upraw kokainy nie zmniejszyła się; negatywne skutki w zakresie ochrony środowiska utrzymują się na wysokim poziomie; zagrożone uprawy zostały przeniesione w inne miejsca; nie zmniejszyły się ani podaż narkotyków, ani ich spożycie; wielu konsumentów przestawiło się na inne narkotyki; kraje będące tradycyjnie krajami produkcji lub tranzytu przekształciły się w kraje konsumpcji głównie substancji o niskiej jakości i pochodzących z odrzutu; jednocześnie wciąż rośnie i tak już pokaźny czarny rynek przestępczy finansowany z wpływów z zaspokajania popytu na nielegalne substancje;
- M. mając na uwadze, że w ramach tradycyjnego podejścia do narkotyków w programach bezpieczeństwa publicznego skupiano się na przestępstwach wzbudzających znaczne zainteresowanie, takich jak morderstwa, kradzieże, rabunki i napady, podczas gdy w rzeczywistości handel narkotykami jest silnie związany z przestępczością gospodarczą lub przestępczością tzw. białych kołnierzyków;
- N. mając na uwadze paradoks polegający na tym, że głównym producentem opiatów i kokainy są obszary, na których od 2001 roku koncentruje się wojna z terroryzmem, a mimo to nie udało się we wszystkich przypadkach ograniczyć w znaczącym stopniu produkcji obu substancji, lecz wręcz przeciwnie – w ostatnich latach ich produkcja utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie;
- O. mając na uwadze to, że polityka kryminalizacji producentów, sprzedawców detalicznych i konsumentów nielegalnych narkotyków spowodowała, że ogromne środki publiczne przeznaczono na zwiększanie poziomu stygmatyzacji i

fragmentaryzacji społeczeństwa, co spowodowało przepełnienie więzień bez jednoczesnego zmniejszenia dostępności nielegalnych narkotyków lub siły organizacji zajmujących się handlem narkotykami, jako że osoby te mogą zostać łatwo zastąpione bez konieczności przerw w obrocie narkotykami, a status prawny narkotyków, ryzyko wykrycia i informacje prewencyjne nie stanowią czynników o znaczącym wpływie na indywidualną decyzję o rozpoczęciu zażywania narkotyków;

- P. mając na uwadze, że według Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości mniej niż 10% osób zażywających narkotyki można określić jako osoby problematyczne, które próbują podważać porządek społeczny, w związku z czym należałoby zweryfikować represyjne podejście względem konsumentów;
- Q. mając na uwadze, że skupienie się na konsumentach narkotyków powinno położyć kres ich stygmatyzacji społecznej, a w pewnych przypadkach również przestępczej i przyznać priorytet zmniejszaniu szkód, ochronie zdrowia publicznego i poszanowaniu praw człowieka. Osoby powiązane z biznesem narkotykowym na najniższych szczeblach związanych z uprawą, produkcją i dystrybucją powinny być w świetle prawa traktowane inaczej niż członkowie stosujących przemoc grup zajmujących się przestępczością zorganizowaną;
- R. mając na uwadze, że polityka represyjna i stygmatyzacja społeczna, a w pewnych przypadkach również przestępcza konsumentów mogą stać się barierą, która uniemożliwi wykorzystanie środków ochrony zdrowia publicznego przeznaczonych na eliminację HIV/AIDS, zgonów spowodowanych przedawkowaniem oraz innych negatywnych skutków zażywania narkotyków, takich jak niepowodzenia w nauce oraz apatia społeczna wielu młodych ludzi;
- S. mając na uwadze, że potrzeba więcej zasobów ludzkich, społecznych i finansowych przeznaczonych na zapobieganie, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków;
- T. mając na uwadze, że jedynie na podstawie wiarygodnych dowodów empirycznych i naukowych jest możliwe ukształtowanie odpowiednich strategii politycznych, czyli takich, które będą w stanie skutecznie ograniczyć szkody dla zdrowia, bezpieczeństwa i dobrobytu społeczeństwa jako całości;
- U. mając na uwadze, że obecnie obowiązująca międzynarodowa klasyfikacja substancji nielegalnych została opracowana ponad pięćdziesiąt lat temu i w związku z tym wymaga korekty i dostosowania do nowych czasów na podstawie solidnych dowodów naukowych i z uwzględnieniem tradycji kulturowych;
- V. mając na uwadze, że za rozwój i realizację tych strategii powinny być odpowiedzialne wszystkie kraje łącznie, niezależnie od tego, czy są to kraje produkcji, tranzytu, czy kraje przeznaczenia, tym bardziej że rozróżnienie to traci na znaczeniu, jako że coraz częściej w obrębie jednego kraju przebiegają różne etapy procesu przestępczego;
- 1. wzywa do uzgodnienia podstaw światowego systemu mającego na celu dążenie do dobrobytu ludzkości poprzez kontrolę potencjalnie szkodliwych substancji, ale

charakteryzującego się wystarczającą elastycznością, aby państwa mogły wypróbować różne rodzaje konkretnych sposobów reagowania, co będzie kluczowym elementem służącym przyswojeniu sobie wiedzy na temat skuteczności różnych podejść z uwzględnieniem tradycji kulturowych;

2. proponuje rozpoczęcie globalnej debaty, otwartej na udział krajów produkcji, tranzytu i krajów będących odbiorcami narkotyków, umożliwiającej szerszą wymianę koncepcji i prowadzącej do określenia politycznych strategii walki z handlem narkotykami i przestępczością zorganizowaną, opierających się na dostępnej wiedzy naukowej i doświadczeniach pozwalających przewyciężyć dogmatyzm;
3. sugeruje, że polityka narkotykowa musi być owocem wspólnej pracy większej liczby międzynarodowych agencji, takich jak Biuro ONZ ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (UNAIDS), Światowa Organizacja Zdrowia, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, UNICEF, Jednostka Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet (UN WOMEN), Bank Światowy i Biuro Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka;
4. uważa, że konieczne jest stworzenie instytucjonalnych przestrzeni interakcji i możliwości wspólnej refleksji przedstawicieli władz rządowych, ustawodawców, intelektualistów, sędziów, policji i naukowców z obu regionów, która umożliwi ustawodawcom wykorzystanie postępu w dziedzinie medycyny, biologii, socjologii, kryminologii i każdej innej dyscyplinie, która może przyczynić się do formułowania odpowiednio uzasadnionej polityki legislacyjnej w dziedzinie handlu narkotykami i ich spożycia, z uwzględnieniem podziału substancji nielegalnych w zależności od szkód, jakie wyrządzają zdrowiu i społeczeństwu;
5. uważa, że ważne jest określenie polityki narkotykowej z perspektywy całościowej, obejmującej między innymi rodziny, szkoły, specjalistów z zakresu zdrowia publicznego, ustawodawców, naukowców, władze rządowe, sędziów i policję oraz przywódców i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, aby współpracowały one z odpowiednimi agencjami rządowymi w tej dziedzinie;
6. zaleca promowanie publicznych strategii międzyregionalnych zakładających rygorystyczną kontrolę wszystkich substancji uznanych za prekursory do produkcji nielegalnych substancji oraz ustalenie prawnych definicji takich substancji;
7. wzywa do stawienia czoła rosnącemu zagrożeniu stwarzanemu przez narkotyki syntetyczne;
8. uważa za kwestię fundamentalną to, że w odróżnieniu od podejścia stygmatyzującego, marginalizującego i czasami również kryminalizującego osoby uzależnione od narkotyków należy wdrożyć programy ograniczania szkód, w ramach których będzie się zamieniać kary na leczenie terapeutyczne, opiekę zdrowotną i ponowne włączenie społeczne osób tego potrzebujących;
9. proponuje ustanowienie systemu pomiarów, statystyk i dowodów opartych na podstawach empirycznych i naukowych, aby umożliwić przeprowadzenie rzetelnych ocen w kwestiach związanych z polityką narkotykową, ze wskaźnikami między innymi takimi jak liczba ofiar przemocy związana z handlem narkotykami, liczba przestępstw popełnianych przez osoby przyjmujące narkotyki, liczba zgonów spowodowanych przedawkowaniem, liczba zakażeń wirusem HIV lub wirusem

zapalenia wątroby typu C wśród osób przyjmujących narkotyki, jak również kwota środków finansowych, którymi obraca biznes narkotykowy;

10. zaleca przydzielenie większej ilości funduszy na prowadzenie programów profilaktycznych i odbudowy społecznej, zwłaszcza dla grup społecznych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, przy czym należy unikać uproszczonych przekazów i wspierać integrujące działania edukacyjne podejmowane w oparciu o rzetelne informacje;
11. proponuje realizację programów z zakresu profilaktyki i odbudowy społecznej z uwzględnieniem perspektywy płci, gdyż kobiety stanowią jedną z najbardziej narażonych grup w nielegalnych łańcuchach produkcji, dystrybucji i konsumpcji narkotyków, które powiązane są również z innymi przestępstwami, takimi jak handel ludźmi i prostytutką;
12. uznaje za priorytet realizację innowacyjnych kampanii informacyjnych i zapobiegawczych, które mogłyby zostać zrozumiane i przyjęte w szczególności przez młodzież, która stanowi największą grupę użytkowników narkotyków;
13. proponuje przeanalizowanie alternatywnych kar dla drobnych handlarzy i sprzedawców narkotyków naturalnych, zważywszy, że wielu z nich jest ofiarami przemocy i zastraszania lub pragnęło wyrwać się z ubóstwa; inwestycje skierowane na zapewnienie im alternatywnych możliwości pracy są bardziej skuteczne niż długie wyroki więzienia, bez wątpienia bardzo kosztowne;
14. domaga się przeprowadzenia korekty klasyfikacji substancji nielegalnych stworzonej 50 lat temu poprzez zrównoważenie poziomów kontroli z poziomami szkód w oparciu o dane naukowe;
15. uważa, że skoro najważniejszym celem jest walka mająca na celu zlikwidowanie handlu narkotykami, należy wziąć pod uwagę ekonomiczne, polityczne i kulturowe uwarunkowania krajów należących do stowarzyszenia, jak również z szacunkiem podchodzić do tradycji ludności tubylczej w staraniach mających na celu promowanie politycznych strategii całościowego rozwoju w ramach współpracy pomiędzy AŁK i UE w dziedzinie narkotyków;
16. wzywa do dalszych transgranicznych badań na temat tej gałęzi przestępczości oraz różnorodności form, jakie ona przybiera w powiązaniu z innymi rodzajami nielegalnej działalności, takimi jak między innymi nielegalny handel bronią, handel ludźmi, pranie pieniędzy i przemyt, dla których wykonywania decydująca jest współpraca międzynarodowa w obszarze politycznym, sądowym i policyjnym;
17. proponuje skoncentrowanie działań represyjnych na organizacjach przestępczych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, stosujących przemoc, tak aby zmniejszyć ich siłę i zasięg i przede wszystkim ograniczyć przemoc;
18. zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia kontroli państwa w zakresie przepływu broni, gdyż jednym z filarów, na których opiera się niszczycielska moc zorganizowanych struktur przestępczych zaangażowanych w handel narkotykami jest ilość i zaawansowanie technologiczne broni, którą dysponują;
19. zaleca promowanie debaty legislacyjnej nad wytycznymi projektu ustawy ramowej przeciwko nielegalnemu handlowi i konsumpcji środków odurzających i substancji psychotropowych sformułowanymi przez Komisję Bezpieczeństwa Publicznego, Zwalczania Terroryzmu i Zapobiegania Mu, Handlu Narkotykami i Przestępczości

Zorganizowanej Parlamentu Latynoamerykańskiego oraz nad wszystkimi projektami w tej dziedzinie stworzonymi przez Parlament Europejski;

20. wzywa do dalszej wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami Unii Europejskiej i państw Ameryki Łacińskiej na szczeblu krajowym, subregionalnym, regionalnym i międzyregionalnym;
21. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie nowego programu współpracy między Ameryką Łacińską i Unią Europejską w dziedzinie polityki antynarkotykowej (COPOLAD), który łączy w sobie zmniejszenie popytu i podaży na narkotyki oraz zacieśnianie współpracy między agencjami krajowymi i innymi podmiotami odpowiedzialnymi za politykę antynarkotykową. Podobnie wspiera ustanowienie sieci AŁK–UE w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
22. wzywa do ścisłej współpracy politycznej, sądowej, policyjnej i naukowej w zwalczaniu zjawiska prania pieniędzy, które zachęca do korupcji;
23. uważa za niezbędną współpracę pomiędzy AŁK i UE ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych w postaci wspólnych inicjatyw na rzecz zwalczania handlu narkotykami we wszystkich jego aspektach;

* * * * *

24. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej, a także parlamentom państw członkowskich Unii Europejskiej i wszystkich krajów Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Parlamentowi Latynoamerykańskiemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Parlamentowi Wspólnoty Andyjskiej, Parlamentowi Mercosuru, Sekretariatowi Generalnemu Wspólnoty Andyjskiej, Komitetowi Stałych Przedstawicieli Mercosuru, Stałemu Sekretariatowi Latynoamerykańskiego Systemu Gospodarczego oraz sekretarzom generalnym OPA, UNASUR i Organizacji Narodów Zjednoczonych.